

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Ad uictoriam psalmus Daud.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

IN PSALMUM XII

num secundam altitudinem tuam, id est, in locum potestatis tue constituiti non filios dei, sed filios hominum, eosque non qui rari & boni sunt, sed multos & qui vtilissimi inter eos sunt. Sancti patres, filios hominum, ad filios dei referunt. Et altitudinem, alij secretum consilij, alij gratiam & misericordiam dei sine merito hominum datam putant. Quorum sententiam non damno, sed licetalem esse non credo.

PSALMVS DVODECIMVS, hebraeus tertiusdecimus,

Ad victoriam psalmus David.

Vsquequo domine obliuisceris me in sinem? Vsquequo auertis faciem tuam a me? Vsquequo ponam consilia in anima mea, dolorem in corde meo per diem? Vsquequo exaltabitur inimicus meus super me?

Usquequo domine obliuisceris me in sinem? vsquequo auertis faciem tuam a me? vsquequo ponam consilia in anima mea, dolorem in corde meo per diem? vsquequo exaltabitur inimicus meus super me? Respice, responde mihi domine deus meus, illumina oculos meos nequando odormiam meo. Nequando dicat inimicus meus per uultu aduersus eum tribulantes, me exaltatum quem lapsus fuerat. Ego autem in misericordia tua speraui, exaltabit cor meum in salute tua cantabo domino quoniam respicit michi.

Pro patientia
bus mortis &
infernum.

Simplicitas ista hebraea magis placet, & non nihil ad affectum facit, qua repetit quater idem uocabulum, usquequo, pro quo uarietatis amans interpres, in tertio loco, quod diu posuit, nec sine affectus iniuria. Generalis sententia psalmi esse uidetur, in persona eorum dicti, qui similia David patiuntur, hoc est mortem & infernum, qui affectus psalmo sexto similis est: nam & hic mortem allegat, & pugnat cum desperatione, misericordiam dei predicans. Quod & indicat uehementissimum exordium, quod quatuor questionibus contentiosis & acerbis prouit, cum enim in omni tribulatione mora sit grauis, in hac spirituali est grauisissima. Adeo ut psal. vii, dicat: In ueteraui inter omnes inimicos meos. Et psal. xxxj. Quoniam tacui, in ueteraui ossa mea, dum clamarem tota die. Ita & hic quater expostulans nimiam dilationem diuini auxilij, queritur sese in finem derelictum, immo obliuioni datum, hoc est, desperatum & nunquam recipiendum, sic enim apparet in hac pressura aeternae mortis constitutus. Emphasis itaque est in singulis uerbis, quibus iratum deum exprimit, quantum est in sensu & affectu spiritus: Non solum me derelinquis tanquam periturus & obseruaturus, sed etiam obliuisceris tanquam extinctum, deletum de libro uitae & memoria tua, reprobatum penitus nunquam uisurus, nec hoc ad tempus, sed in finem & aeternaliter, ut nihil reliquum sit spei, quin sim cum damnatis perdedus in aeternum: Quod si etiam hic clamem ualidissima uoce & inuocem te, ecce non modo non exaudis, sed etiam, ne audias, auertis faciem tuam a me, factus inexorabilis.

Nonne apertis uerbis hunc asperrimum & amarissimum affectum pingit, qui deum undique auersum, aduersarium, implacabilem, inexorabilem, aeternaliter iratum sentit? Hic enim spes desperat & desperatio simul sperat, uiuuntque solus ille gemitus inenarrabilis, quo spiritus interpellat, incubas super aquas te. Gemitus inenarrabilis optas, ut Gen. i. dicat. Nemo haec intelligit, qui non gustarit, non agunt inenarrabilis haec obiectis & phantasmatis, sicut speculatores ludere possunt quieti, sed in timo immortalis uitae, id est, animae sensu: Immortalis est quae patitur, immortalia sunt

Aa n lia sunt

lia sunt quæ præmunt, scilicet peccata, immortalis finis, ppter quem fuit
 cet deus reprobās, & immortales qui urgēt, nempe damones accusatores
 deo, ut Apo. xij. dicit. Atq; ita ex oibus causis (ut uocant) materiali, finali, in-
 ciente, formali, æterna & inuitabilis est ista tribulatio. Mitius enī ppter
 ma ex ea parte, quæ tēporalis & mortalis est, id est, per carnē & immor-
 talem animam pro exprimēda rei natura, ne quis me capet in uerbis, & im-
 enim anima huic uita, quæ tamē uiuit immortaliter futuræ uita. Ita mitius
 titur ab hominibus, mūdo, carne, q̄ a demonibus, qui peccatis, morte, & in-
 no intentatis præmūt. Mitius in passionibus sensualibus, q̄ cōscientiæ puni-
 bus & confutionibus. Mitius propter satisfactionem pro peccatis & recōlin-
 tionem dei speratam, q̄ propter æternā & immobilē præscientiā dei reproba-
 tem. Quare nemo putet esse uulgaris tribulatiōis uerba ista, obliuiscens, aut
 tis in finem, nō exaudis, nec exaudiri statuis, deles me de memoria tua nunq̄
 respecturus, atq; etiam (ut Job. ix. ait) & cum inuocantem me exaudieris, non
 credo q̄ audierit uocē meam. Ac si dicat, adeo mihi inexorabilis apparet, ut si
 etiam quis præsumere possit me esse exauditum, adeo id non credo, ut nec au-
 ditam nedum exauditam uocem meam sperem.

Anima mortis
 lis.

Sibi relictus
 q̄ est.

in lege
 Nyy
 Et
 Non hoc for-
 bona docet.

Talem itaq; sibi deum sentiens, sibi relictus miser facit quod sequit, id est,
 æstuat uarijs cōsilijs undiq; tentans quo liberetur, multa consilia molitur, sem-
 per tñ manens ignarus cōsiliij. Sicut Ezechias apud Isā. xxxvij. Quid dicam,
 aut quid respondebit mihi, cum ipse fecerit? Deprehensus enim inter angustias
 nescit quo se uertat, si ad deū uelit fugere, audit hoc, Auertis faciē tuā. Et, quid
 respondebit mihi, cū ipse fecerit. Si ad alium; nullus alius est, qui possit euere,
 quin omnia cum deo cōtra eum stant, atq; ita angustia undiq; cogunt multa
 consilia quærere, nec tñ sinūt inuenire. Hoc est, quod dicit. Quādiu ponā con-
 silia in anima mea? Est enim ea dictio Nyy quæ psal. i. cōsiliū impiorum di-
 citur, scilicet, studia cordis, quibus sese gerere, & regere debeat.

Quæ autem sunt ista consilia afflictæ huius animæ, nemo nouit, nisi qui par-
 titur. Exemplum tamen nobis egregium præbet Job. ix. per totū, ubi recenset
 opera dei magnifica & mirabilia, ostēdens, quomodo anima, in hac hora con-
 stituta uaria cogitet, nunc assurgit uidere quæ in impijs fecit deus, se cōsolatu-
 ra: Rursum, dum sua sperat præterita bona considerari, iterum decidit, dicens:
 Si innocentem ostēdero, prauum me comprobabit, immo & hoc asserit, si eti-
 am innocēs coram eo quis sit, poterit eum cōsumere (sic enim sentitur) Vnde
 dicit: Iustum & impiū ipse cōsumit. Quasi diceret, nihil refert, iustus siue iniu-
 stus hic sis, potest quemq; abijcere, nec potest hic inuenire, quid ponat inter
 pium & impium discriminis, cum omnia itelligat esse dei libere data. Sed nec
 locus, nec uirtus sinunt, idem capitulum digne tractare. Christus eandem in
 cruce tulit tribulationem, quando se nō habere dicit, ubi caput reclinet: Et pe-
 rijt fuga a me, & nō est qui requirat animam meam. In quietudo enim, pauor,
 fuga, confusio, hic regnant.

Dolorem in corde meo per diem, id est, tristitiam, afflictionem, abiectionē
 (sic enim hebræus sonat) per totum diem, Pauer enim, omni momento metu-
 ens abijci in æternum, dolorem facit ipsa angustia, quæ tribulatum non sinit
 fugere. Vnde Paulus, hæc omnia his uerbis exprimit Ro. i. ijs qui sunt ex con-
 tentione, ira, & indignatio, tribulatio & angustia in omnem animam operan-
 tis malum, Iudæi primo & Græci.

Ponam

Ponam consilia in anima mea, Hebraice dictum est, sicut: Posui in ore tuo

verba mea: Et pone hoc in corde tuo: Posui animam meam in manu mea. Quod
latine diceremus: Capiam consilia. Et in anima mea (id est, cum meipso) quia
non erat, a quo consilium acciperem, cum nullus hominum, hunc gemitum no-
scat, nedum consilium possit. Solus ergo, ut patitur, ita solus secum varia anxie
consultat, non est hic communicare consilia, sicut nec dolorem cordis, atque id ipsum
vehementissime discutiat: In ceteris enim usitatis tribulationibus inuenire
est, qui similia passi sciunt consulere & consolari.

Uique quo exaltabitur inimicus meus super me. Prius hoc tribuit deo obli-
uiscenti & auertenti, non exaudienti, nunc tribuit inimico. Atque hic iam inci-
pit uictoria inclinare ad tentatum, & finis fieri tetationis, pars enim uictoriae,
est sensisse inimicum in hac tetatione, ac illo superiore iam fieri. Est enim or-
dinante deo inimicus exaltatur, tamen in media tetatione non apparet inimi-
cus, sed solus deus omnia facere. Atque id etiam satagit inimicus, ut tetatus non
sibi, sed deo tribuat soli. Sicut in Christo crucifixo ostensum est, quae blasphemae
mens eo pulsabat, ut deo odibilis esse uideretur. Sic psal. iij. Multi dicunt anime meae,
non est salus ipsi in deo eius. Inimicum autem non nominat, sed generaliter loquitur,
diabolum tamen intelligit, & eius studia, ipse enim in hac tetatione proprie
regnat. Unde sunt qui & Christum arbitrentur saepe passum esse hanc tetationem,
praesertim in horto, & Ioh. xij. ubi dixit: Et nunc anima mea turbata est, & quid
dicam? Pater saluifica me ex hac hora, sed propterea ueni in hanc horam, pater cla-
rifica nomen tuum. Mira uerba, & certe angustiae plena. Vide, ut & hic ponit con-
silia in anima sua turbata. Primo, quid dicam? Deinde orat, saluifica nomen
meum. Nam Lucas. iij. scribit, diabolum, cum eum in deserto tentasset, ab eo re-
cessisse ad tempus. Ex quo eliciunt illi, nec inepte, fuisse eum deinceps sapius
tentatum, nec enim audiendi sunt qui nobis ipsum, quasi insensibilem trun-
cum fingunt, quae oportet omnibus tetationibus, sicut purum & uerum homi-
nem, credere, subiectum fuisse, sicut & ad discipulos dicit: Vos estis qui perma-
natis mecum in tetationibus meis.

Itaque cognito inimico ista operante, incipit mox diuinae misericordiae radius
micare, & animam confortare ad accusandum inimicum, & bene sperandum de
deo, quod in turbine procellae medio non potuit. Ideo & haec ultima pars est
querelae inimicum exaltari super eum.

Respice, & exaudi me domine deus meus, illumina oculos meos,
ne unquam obdormiam in morte.

Distinctione uersuum (quae apud nos confusa est) hebraea sequitur, quae longe ecclesiasticus
affectus, qui prius querebat sese frustra orasse, deum oblitum & auersum non exau-
disse, nunc pueras obtinuit fiducia exaudientis orationis suae. Sicut Christus Lu-
ca. xij. de puerantia orationis docuit, inter amicum recusantem, & alium puerantem.
Sic enim & deus aliquantulum recusat, nisi enim fideret se exaudiri iri, non oraret.
Quare iam pene uictor emergens, sine oratione tetationis & sese respici, cum iam re-
uera respectus sit & exauditus. Neque enim nos ante respici oramus, quod ille respici-
at, sed, ut respicientem sentire per cordis pacem & fiduciam ualeamus, qui nos per
gratiam praeuenientem respiciens fecit, ut respici & exaudiri peteremus. Ut sit non io-
lum gratia dei miserentis, sed & pax misericordiae intelligentis hominis.

Aa iij Reddit